

شماره: ۵۰۹۸۲ /
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۵/۱۲
ساعت: ۱۹:۲۴
طبقه بندی: عادی
فوریت:

بسمه تعالی

« کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکت های دولتی و دستگاه های اجرایی »

در اجرای تبصره (۶) الحاقی به قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۶۵ و الحاقات و اصلاحات بعدی) و ماده (۱۵) ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کشور (موضوع تصویب نامه شماره ۸۲۰۶/ت/۵۷۵۹۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۲) و با توجه به قانون ادامه عضویت برخی از سازمان های دولتی در مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۱۵)، قانون عضویت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۶۵/۰۱/۲۶)، قانون الحاق دو تبصره به قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۷۰/۰۹/۰۳)، قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۸۰/۰۲/۰۹)، قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برخی از سازمان ها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۸۱/۰۳/۰۱) و قانون اصلاح قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برخی از سازمان ها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۹۰/۰۷/۰۶) شیوه نامه نظارت، بررسی و ارزیابی عضویت ها و حق عضویت ها به شرح پیوست ابلاغ می گردد.

لیا جنیدی
رئیس هیئت مدیره

رونوشت:

- ☐ معاونت امور حقوقی دولت
- ☐ امور توافقات بین المللی
- ☐ اداره کل حوزه معاونت
- ☐ بایگانی نظرات حقوقی

شیوه نامه نظارت، بررسی و ارزیابی عضویتها و حق عضویتها

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در این شیوه نامه تابع تعاریف زیر می باشد:

(الف) قانون: قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی (مصوب ۱۳۶۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی).

(ب) معاونت: معاونت حقوقی رئیس جمهور.

(پ) سازمان بین المللی: هر یک از سازمانها و مجامع بین المللی یا منطقه ای.

(ت) دستگاه اجرایی: وزارتخانه، نهاد، مؤسسه، سازمان یا شرکتی که در اجرای تبصره (۵) الحاقی به قانون، طرف عضویت سازمانی بین المللی است.

(ث) گروه اول: سازمانها یا مجامع بین المللی که عضویت در آنها ناشی از اعمال حاکمیت دولت است (اعمالی که تحقق آن موجب اقتدار حاکمیت و کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار می گردد) حق عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران و سهمیه تعهدات سالانه آنها از محل ردیف مربوط در قانون بودجه سالیانه کل کشور (سهمیه حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تعهدات) پرداخت خواهد شد.

(ه) گروه دوم: سازمانها یا مجامع بین المللی که عضویت در آنها ناشی از اعمال تصدی دولت است (وظایفی که دولت متصدی اداره و بهره برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق خصوصی عمل می کند) و حق عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران و سهمیه تعهدات سالانه آنها حسب مورد از محل منابع دستگاه دولتی و یا ردیف مربوط اعتبارات دستگاه دولتی در قانون بودجه سالیانه کل کشور پرداخت خواهد شد.

(ه) کارگروه: کارگروه بررسی عضویت دولت در سازمانها و مجامع بین المللی (کمیته موضوع تصمیم نامه شماره ۱۶۲۱۶/۵۶۱۵۰ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۵ هیئت وزیران)

ماده ۲- تعیین دستگاه اجرایی طرف عضویت به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی بر عهده هیأت وزیران است.

معاونت حقوقی می تواند (با ملحوظ داشتن پیشنهاد کارگروه) پس از بررسی، تغییر دستگاه طرف عضویت سازمان یا مجمع بین المللی را برای سیر مراحل تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

ماده ۳- عضویت دستگاه در سازمان یا مجمع بین المللی یا منطقه ای مستلزم امضا و تصویب اساسنامه یا سند تأسیس مربوطه و تابع تشریفات انعقاد موافقتنامه تشریفاتی مندرج در آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقهای بین المللی (موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۶۱۳/ت ۹۱ هـ مورخ ۱۳۷۱/۰۳/۰۹ و اصلاحات آن) و تبصره ۱ ماده ۸ و ماده ۹ آن است.

دستگاه دولتی موظف است پیش از اقدام برای تصویب عضویت در سازمان یا مجمع بین المللی، گزارش توجیهی شامل موارد ذیل را به معاونت حقوقی رئیس جمهور ارسال نماید:

- (الف)** نام سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای) که درخواست عضویت در آن می شود؛
- (ب)** محل استقرار سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای)؛
- (پ)** تاریخ تأسیس سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای)؛
- (ت)** هدف از تأسیس و موضوع اصلی فعالیت سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای)؛
- (ث)** موضوع یا موضوعات فرعی فعالیت سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای)؛
- (ه)** نسخه زبان اصلی سند تأسیس سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای)، ترجمه فارسی آن و لوح فشرده حاوی پوشه (فایل) ترجمه فارسی (در قالب نرم افزار واژه پرداز WORD)؛
- (ه)** نام کشورهایی که تاکنون به عضویت سازمان یا مجمع بین المللی (یا منطقه ای) درآمده اند؛
- (ز)** مزایای عضویت (فرصت ها)؛
- (ح)** معایب عضویت (تهدیدها)؛
- (د)** شرایط عضویت؛
- (ذ)** تعهدات ناشی از عضویت؛
- (ر)** میزان، معیار و مبنای تعیین حق عضویت.

معاونت حقوقی رئیس جمهور می تواند در صورت اقتضا خواستار ارائه اطلاعات اضافی گردد.

ماده ۴- کارگروه، معیارها و شاخص های عمومی لازم برای نمایندگان دستگاه های دولتی به منظور حضور در اجلاس ها، نشست ها یا فراهمایی های عادی و فوق العاده مجمع عمومی یا رکن مشابه سازمان ها یا مجامع بین المللی را که از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران در آن عضویت دارند، تعیین نموده و شاخص های اختصاصی نمایندگان را نیز با مشورت دستگاه ها تعیین و به موجب بخشنامه توسط معاونت به دستگاه ها ابلاغ می نماید.

ماده ۵- دستگاه های اجرایی که طرف عضویت سازمان ها و مجامع بین المللی هستند، مکلفند تا پایان بهمن هر سال و یا در هر زمان حسب درخواست معاونت، در مورد هر یک از موارد عضویت گروه اول و دوم، گزارش اطلاعات حاوی موارد زیر را جهت بررسی در کارگروه به معاونت ارائه نمایند:

(الف) نام سازمان بین المللی؛

(ب) میزان حق عضویت و معوقات و سایر تعهدات و کمک های داوطلبانه در سال مربوط؛

(پ) صورتحساب ارسالی از سوی سازمان بین المللی برای پرداخت حق عضویت سال مربوط؛

(ت) نام و نشانی بانک و شماره حساب مربوط؛

(ث) عملکرد سازمان بین المللی در سال گذشته از جمله تعداد نشست ها، کارگاه ها و دوره های آموزشی پروژه های جاری و انجام شده و کمک های نقدی و غیرنقدی پرداخت شده با ذکر موضوع، تاریخ، محل برگزاری و نتیجه آنها؛

(ه) شیوه حضور نمایندگان ایران در مجامع سازمان با ذکر طول مدت اقامت، اعضای هیئت و هزینه های مترتبه و انجام شده؛

شماره: ۵۰۹۸۲ /

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۵/۱۲

ساعت: ۱۹:۲۴

طبقه بندی: عادی

فوریت:

۵) مشارکت ایران در تدوین مقررات، پروتکل‌ها و اسناد سازمان در سال مربوطه با ذکر اینکه پیشنهادات ایران در این مجامع چه بوده و حسب مورد این پیشنهادات به چه میزان رأی آورده است یا مورد استقبال سایر کشورها قرار گرفته است؛

۶) عملکرد دستگاه اجرایی در ارتباط با عضویت در سازمان بین‌المللی مربوط در سال گذشته؛

۷) برنامه‌های پیش‌بینی شده‌ی سازمان بین‌المللی در سال مربوط از جمله تعداد نشست‌ها، کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی؛

۸) برنامه دستگاه اجرایی در ارتباط با عضویت در سازمان بین‌المللی در سال مربوط؛

۹) نسخه زبان اصلی اصلاحات انجام شده در سند تأسیس سازمان بین‌المللی، ترجمه فارسی آن و لوح فشرده حاوی پوشه (فایل) ترجمه فارسی (چنانچه در سال گذشته چنین اصلاحی صورت گرفته باشد)

ماده ۶- کارگروه تا پایان خرداد ماه هر سال، تمامی موارد عضویت در سازمان‌های بین‌المللی را بررسی و اقدامات زیر را به عمل می‌آورد:

الف) تهیه فهرست موارد عضویت گروه یک و میزان حق عضویت سال مربوط را برای سیر مراحل تصویب در هیئت وزیران؛

ب) تهیه فهرست موارد عضویت گروه دو و میزان حق عضویت سال مربوط جهت ابلاغ به دستگاه اجرایی طرف عضویت توسط معاونت؛

پ) تهیه فهرست موارد عضویتی که اطلاعات موضوع ماده (۴) این شیوه‌نامه در مورد آنها به کارگروه ارسال نشده است به منظور ابلاغ از سوی معاونت حسب مورد به سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت امور خارجه و دستگاه اجرایی مربوطه.

تبصره: کارگروه می‌تواند به تناسب از یک یا چند استاد متخصص در حوزه‌ای که بررسی عضویت سازمان یا مجمع بین‌المللی مربوط به آن در دستور کار کارگروه قرار دارد، دعوت به عمل آورد.

ماده ۷- معاونت حقوقی می‌تواند به پیشنهاد کارگروه متناسب با تغییر شرایط، فعالیت و اهداف سازمان‌های بین‌المللی و اهمیت عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌های مزبور و نیز با توجه به میزان اعتبار ردیف مربوط در قانون بودجه سالانه کل کشور (سهمیة حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان‌های بین‌المللی و تعهدات)، موضوع جابه‌جایی موارد عضویت از یک گروه به گروه دیگر را بررسی و نتیجه تصمیم خود را برای تصویب به هیئت وزیران ارائه کند.

ماده ۸- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است در تخصیص اعتبار مربوط به گونه‌ای عمل کند که حق عضویت، سهمیه و تعهدات سالانه یاد شده به موقع پرداخت گردد.

ماده ۹- چنانچه کارگروه در هنگام بررسی موضوع ماده (۵) این شیوه‌نامه، تداوم عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران را در سازمان بین‌المللی مربوطه ضروری تشخیص ندهد، پیشنهاد خروج از عضویت را جهت سیر مراحل تصویب از طریق معاونت حقوقی به هیئت وزیران ارائه می‌کند.

شماره: ۵۰۹۸۲ /

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۵/۱۲

ساعت: ۱۹:۲۴

طبقه بندی: عادی

فوریت:

ماده ۱۰- چنانچه نام سازمان بین المللی طی دو سال متوالی در فهرست موضوع بند (پ) ماده (۴) قرار گیرد، کارگروه پیشنهاد تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت یا خروج از عضویت را برای سیر مراحل تصویب از طریق معاونت حقوقی به هیئت وزیران ارائه می کند.

ماده ۱۱- تمامی دستگاه های دولتی موظفند چنانچه اساسنامه و یا سند تأسیس سازمان یا مجمع بین المللی که از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران در آن عضویت دارند به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده است، نسخه زبان اصلی سند مزبور را به همراه ترجمه فارسی آن و لوح فشرده حاوی پوشه (فایل) ترجمه فارسی ظرف مدت شش ماه از تاریخ صدور این شیوه نامه، به معاونت ارائه نمایند. معاونت پس از تأیید تطبیق ترجمه متن فارسی با متن زبان اصلی، آن را جهت سیر مراحل تصویب به هیئت وزیران ارائه می دهد.

ماده ۱۲- تمامی دستگاه های دولتی موظفند تغییرات اساسنامه و یا سند تأسیس سازمان یا مجمع بین المللی را که از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران در آن عضویت دارند، در اجرای ماده (۱۴) آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافق های بین المللی و با رعایت مهلت های مندرج در آن ماده به معاونت ارائه نمایند تا پس از تأیید تطبیق ترجمه متن فارسی با متن زبان اصلی، جهت سیر مراحل تصویب به هیئت وزیران ارائه شود.

ماده ۱۳- مصوبات کارگروه، حسب دستور معاون حقوقی رئیس جمهور از طریق پایگاه ملی اطلاع رسانی قوانین و مقررات معاونت حقوقی منتشر خواهد شد.